

Briselē, 2020. gada 26. maijā
REV2 – aizstāj 2018. gada 21. marta
paziņojumu (REV1)

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI ĢEOGRĀFISKĀS BLOKĒŠANAS JOMĀ

Kopš 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste ir izstājusies no Eiropas Savienības un kļuvusi par trešo valsti¹. Izstāšanās līgumā² ir paredzēts pārejas periods, kas beigsies 2020. gada 31. decembrī³. Līdz minētajam datumam Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā pilnībā ir piemērojamas ES tiesības⁴.

Pārejas periodā ES un Apvienotā Karaliste risinās sarunas par nolīgumu par jaunu partnerību, jo īpaši paredzot brīvās tirdzniecības zonas izveidi. Tomēr nav skaidrs, vai pārejas perioda beigās šāds nolīgums būs noslēgts un stāsies spēkā. Katrā ziņā attiecības, ko šāds nolīgums radītu, tirgus piekļuves nosacījumu ziņā ļoti atšķirtos no Apvienotās Karalistes dalības iekšējā tirgū⁵, ES muitas savienībā un PVN un akcīzes nodokļa zonā.

Turklāt pēc pārejas perioda beigām attiecībā uz ES tiesību aktu īstenošanu un piemērošanu ES dalībvalstīs Apvienotā Karaliste būs trešā valsts.

Tādēļ visām ieinteresētajām personām un jo īpaši ekonomikas dalībniekiem tiek atgādināts par to, kāda būs juridiskā situācija pēc pārejas perioda beigām.

¹ Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

² Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.) (izstāšanās līgums).

³ Pirms 2020. gada 1. jūlija pārejas periodu var vienu reizi pagarināt par laiku, kas nepārsniedz 1 vai 2 gadus (izstāšanās līguma 132. panta 1. punkts). Apvienotās Karalistes valdība līdz šim ir izslēgusi iespēju pieprasīt šādu pagarinājumu.

⁴ Ar dažiem izņēmumiem, kas paredzēti izstāšanās līguma 127. pantā, bet šā paziņojuma kontekstā nav būtiski.

⁵ Konkrētāk, brīvās tirdzniecības nolīgumā netiek ietverti tādi iekšējā tirgus principi (preču un pakalpojumu jomā) kā savstarpēja atzīšana, izcelsmes valsts princips un saskaņošana. Turklāt brīvās tirdzniecības nolīgums neatceļ nedz muitas formalitātes un kontroles (tostarp attiecībā uz preču un to izejvielu izcelsmi), nedz arī importa un eksporta aizliegumus un ierobežojumus.

Ieteikums ieinteresētajām personām

Ieinteresētajām personām, proti, fiziskām personām, kuras pastāvīgi dzīvo Apvienotajā Karalistē (izņemot, ja tām ir kādas dalībvalsts valstspiederība) un uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē, tiek ieteikts, ņemot vērā šo paziņojumu, izvērtēt, kādas sekas atstās pārejas perioda beigas.

Ievēribai

Šajā paziņojumā nav aplūkoti citi aspekti, kas saistīti ar tiešsaistes darījumiem, piemēram, pirkums tiešsaistē, kam seko pakas piegāde, elektroniskā komercija un tīkla neitralitāte, vai ar patērētāju aizsardzību kopumā.

Par šiem aspektiem tiek gatavoti vai jau ir publicēti citi paziņojumi⁶.

Pēc pārejas perioda beigām ES noteikumi ģeogrāfiskās bloķēšanas jomā, jo īpaši Regula (ES) 2018/302, ar ko novērš nepamatotu ģeogrāfisko bloķēšanu un citus diskriminācijas veidus iekšējā tirgū klientu valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ⁷, Apvienotajai Karalistei vairs nebūs saistoši. Tam ir konkrēti šādas sekas.

1. VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

Regula (ES) 2018/302 aizliedz diskrimināciju klientu valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ (tostarp nepamatotu ģeogrāfisko bloķēšanu) dažos pārrobežu darījumos starp tirgotāju un klientu attiecībā uz preču pārdošanu un pakalpojumu sniegšanu ES. Konkrēti, tajā paredzēti šādi klientu⁸ aizsardzības pasākumi:

- aizliegums diskriminējoši bloķēt vai ierobežot klientu piekļuvi tirgotāju tiešsaistes saskarnēm (piemēram, tīmekļvietnei) un novirzīt tos uz citu tiešsaistes saskarni bez klienta iepriekšējas piekrišanas (3. pants);
- aizliegums, kas tirgotājiem konkrēti definētos gadījumos aizliedz diskriminējoši piemērot saviem klientiem atšķirīgus piekļuves nosacījumus attiecībā uz precēm un pakalpojumiem (4. pants; neoficiāli pazīstams arī kā princips “iepērcies kā vietējais”);
- nediskriminēšana ar maksājumu saistītu iemeslu dēļ (5. pants).

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_lv.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/302 (2018. gada 28. februāris), ar ko novērš nepamatotu ģeogrāfisko bloķēšanu un citus diskriminācijas veidus iekšējā tirgū klientu valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ (OV L 60 I, 2.3.2018., 1. lpp.).

⁸ Te ietilpst gan patērētāji, gan uzņēmumi.

2. KLIENTI APVIENOTAJĀ KARALISTĒ

Pārejas perioda beigās Apvienotajā Karalistē pastāvīgi dzīvojošas fiziskas personas (izņemot, ja tie ir kādas dalībvalsts valstspiederīgie un iespējamā diskriminācija ir balstīta uz šādu kritēriju) vai uzņēmumi, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē, Regulas (ES) 2018/302 sniegtās priekšrocības izmantot vairs nevarēs:

- pirmkārt, šādas personas vai uzņēmumus, kas vēlas piekļūt tīmekļa vietnēm ES, vairs neaizsargās minētais aizliegums, kas attiecas uz piekļuvi tirgotāju tiešsaistes saskarnēm. Tas nozīmē, ka tirgotājs varētu bloķēt, ierobežot vai novirzīt šos klientus uz specifiskām tīmekļvietnes versijām, kas varētu atšķirties no tās, kurai klienti sākotnēji vēlējas piekļūt;
- otrkārt, šādām personām un uzņēmumiem nebūs garantēta iespēja ES “iepirkties kā vietējam” regulas 4. pantā minētajos gadījumos, tostarp baudīt tādas pašas preču un pakalpojumu piegādes cenas un nosacījumus, kādus piedāvā vietējiem (t. i., klientiem tirgotāja mītnes dalībvalstī). Dažas jomas, kurās klienti izjutīs izmaiņas: preču un pakalpojumu tirdzniecība nesaistē un tiešsaistē (te minamas preces, ko piegādā vai savāc ES teritorijā, biļetes uz sporta pasākumiem vai izklaides parkiem dalībvalstīs) un elektroniski sniegto pakalpojumu (piemēram, mitināšanas pakalpojumu) tirdzniecība;
- treškārt, šādas personas un uzņēmumi, kas izmanto maksāšanas līdzekļus no Apvienotās Karalistes, netiks aizsargāti pret to, ka tirgotāji maksājuma darījumam varētu piemērot nosacījumus, kas atšķiras no ES klientiem piedāvātajiem, vai, kad tie vēlēšies par precēm un pakalpojumiem norēķināties elektroniski, tiem varētu tikt liegts pabeigt pirkumu ar maksājumu saistītu iemeslu dēļ.

3. APVIENOTĀS KARALISTES TIRGOTĀJI, KAS DARBOJAS ES

Regulu (ES) 2018/302 piemēro visiem tirgotājiem, kas darbojas ES, neatkarīgi no tā, vai šie tirgotāji veic uzņēmējdarbību ES vai kādā trešā valstī (Regulas (ES) 2018/302 17. apsvēruma).

Tāpēc pēc pārejas perioda beigām tirgotājiem, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē un darbojas ES, attiecībā uz darbībām, ko tie veic ES, joprojām būs piemērojami Regulas (ES) 2018/302 noteikumi.

Līdz ar to klienti, kuri ir kādas dalībvalsts valstspiederīgie vai kuri pastāvīgi dzīvo vai veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, attiecībā uz šiem tirgotājiem var turpināt atsaukties uz iepriekš minētajām tiesībām, kuras izriet no regulas.

Vispārīga informācija par Savienības tiesību aktiem, kuri piemērojami ģeogrāfiskajai bloķēšanai, ir atrodama Komisijas tīmekļvietnē, kas veltīta ES noteikumiem par ģeogrāfisko bloķēšanu (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/geo-blocking-digital-single-market>). Vajadzības gadījumā šīs vietnes lapas tiks atjauninātas ar papildu informāciju.

Eiropas Komisija
Komunikācijas tīklu, satura un tehnoloģiju ģenerāldirektorāts